

Naděje pro Českou republiku

(politika KSČM pro období do VII. sjezdu)

Úvod

Za základní příčinu stupňujících se problémů světa i naší společnosti považuje KSČM kapitalismus. Přestože dosud nevyčerpal všechny své možnosti, je stále naléhavější, aby byl vystřídán novou, pokrokovější společensko-ekonomickou formací. Rozpory ve společnosti se stupňují. Navzdory obrovskému vědecko-technickému pokroku, který umožňuje dříve nepředstavitelný nárůst produktivity práce, dochází i v nejvyspělejších zemích k omezování tzv. sociálního státu a bohatství společnosti se na úkor většiny soustřeďuje do rukou stále užší vrstvy. Také v ČR se po restauraci kapitalismu hospodářská a sociální situace velké skupiny obyvatel zhoršila. Práci hledá již více než půl miliónu občanů, zejména mladých, invalidních a starších 50 let. Je ohrožena samotná funkčnost školství i zdravotnictví a nad dosavadním systémem sociálního zabezpečení se vznáší nejistota. Dramaticky se zvýšil deficit státního rozpočtu. Daňová výtěžnost ekonomiky se snižuje, podíl neproduktivní práce roste. Politická a hospodářská závislost ČR, provázená odlivem zisků do zahraničí, je hlubší než kdykoliv předtím. Naděje, které vkládali mnozí občané do vlády vedené sociálně-demokratickou stranou, byly znovu zklamány.

Základním programovým cílem politiky KSČM je socialismus, demokratická společnost svobodných, rovnoprávných občanů, společnost politicky a hospodářsky pluralitní. Je postavena na maximální občanské samosprávě, je prosperující a sociálně spravedlivá. Pečuje o zachování a zlepšování životního prostředí, zabezpečuje lidem důstojnou životní úroveň a prosazuje bezpečnost a mír. V její ekonomice se prosazují přednosti a klíčová úloha společenského vlastnictví, které zaručí efektivní, celospolečensky provázané a usměrňované hospodaření kolektivu zaměstnanců podniků, družstev, obcí, regionů i dalších

sdužení občanů. Jde o strategický cíl, který vychází z dlouholetých tradic marxistického myšlení. Jeho naplnění chceme dosáhnout demokratickou cestou.

Politickou linii, kterou KSČM zvolila na svých předchozích sjezdech, chce i nadále uplatňovat a v praxi rozvíjet. KSČM se nyní zaměří především na podporu kroků, jež umožní zastavit zaostávání ČR za vyspělým světem a povedou k oživení ekonomiky. Půjde o taktická opatření a racionální metody, které v daném období umožní zachovat i zvyšovat standard sociálních jistot a šanci lidí na uplatnění v práci i v občanském životě.

Hlavní priority KSČM v období mezi VI. a VII. sjezdem:

- Růst zaměstnanosti, spravedlivější ocenění lidské práce, ochrana zájmů sociálně slabých a ohrožených skupin obyvatel.
- Náprava hospodářských poměrů a podpora poctivého a sociálně citlivého podnikatelského úsilí založeného na tvorbě hodnot.
- Prosazení strategie udržitelného rozvoje s maximálním využitím vědy a moderních, ekologicky šetrných technologií, s důrazem na rovnováhu člověka a přírody.
- Rozvoj občanské samosprávy, posílení role odborů a spoluúčasti zaměstnanců na řízení a zisku podniků, prohlubování a upevňování demokratického charakteru politického systému a zkvalitňování právního státu.
- Podpora obecně demokratické i národní kultury, vědy a výzkumu, utváření společnosti vzdělání a informací, která by umožnila lépe využívat potenciál naší země i jejích obyvatel.
- Podpora mladých lidí, aby spolurozhodovali o podobě světa, ve kterém žijí a budou žít.
- Potlačování závažné hospodářské kriminality, organizovaného zločinu a celkový pokles zlo-

činnosti, zlepšení celkového mravního ovzduší ve společnosti.

- *Podpora světových a evropských bezpečnostních struktur, mírová a vzájemně výhodná spolupráce mezi státy, důsledné prosazování národních zájmů České republiky.*
- *Spolupráce a solidarita levicových sil celého světa, zejména v rámci Evropy a Evropské unie, aktivní podpora alterglobalistického hnutí.*

I. Celkové ozdravení naší ekonomiky je šancí pro všechny občany

a) Zaměstnanost

KSČM bude prosazovat udržení existujících a tvorbu nových pracovních míst zejména tím, že podpoří rozvoj výroby a služeb.

Rostoucí počet nezaměstnaných je nejen zátěží pro státní rozpočet, ale znamená především znevážení práce kvalifikovaných a pracovitých lidí, kteří ztrácejí svoji důstojnost a základní lidské právo - právo na práci.

KSČM bude prosazovat programy skutečné a efektivní restrukturalizace národního hospodářství. Celou řadu občansky prospěšných projektů lze spojit s tvorbou nových pracovních míst. Patří mezi ně výstavba obecních bytů, rozvoj občanské vybavenosti, zkvalitnění dopravních sítí, zlepšení podmínek pro využití volného času občanů, zvláště mládeže, podmínek pro rozvoj turistiky. Zasadíme se také o zvýšení pořádku a bezpečnosti v obcích. Obecně prospěšné práce a projekty rekultivace půdy a porostů budeme prosazovat jako součást ekologické politiky.

Budeme také podporovat vytvoření uceleného systému celoživotního vzdělávání a doplňování kvalifikace, s využitím existujících učebních prostor i pedagogických pracovníků.

KSČM bude prosazovat zkrácení pracovního týdne na 35 hodin se zárukou zachování výše dosavadní mzdy a zajištění ochrany bezpečnosti a hygieny práce. Předloží další legislativní návrhy k zajištění prvního zaměstnání odpovídajícího dosažené kvalifikaci pro absolventy škol, ke zvýšení jistoty zaměstnání a ochraně před zneužíváním podnikatelských oprávnění na úkor řádných a jiných pracovních poměrů řídicích se Zákoníkem práce. Požaduje, aby systém veřejných prací nabízel práci za důstojných podmínek nebo formou dobrovolné služby.

Zvláštní pozornost bude věnovat situaci v místech, kde je nezaměstnanost nejvyšší, a těm skupinám obyvatel, které nezaměstnanost postihuje nejsilněji. Proto bude KSČM také usilovat o denní dostupnost venkovských obcí veřejnou dopravou. Vytváření pracovních míst nemůže zůstat jen na vůli podnikové sféry nebo rozhodování soukromého sektoru. Stát, ale i kraje a obce se musí také starat o růst zaměstnanosti.

Požadujeme, aby zákonem stanovený výbor zastupitelstva kraje koordinoval činnosti směřující ke zvyšování zaměstnanosti. Zvláštní význam KSČM přikládá realizaci projektů k vytváření pracovních míst, které budou čerpat prostředky ze zdrojů Evropské unie.

Cílem těchto konkrétních kroků je zvýšit ročně počet pracovních míst o 100 000.

b) Ochrana sociálních zájmů občanů

Program politiky KSČM se zaměřuje především na ochranu sociálně slabých a sociálně ohrožených občanů, jejichž životní úroveň se zhoršuje nebo stagnuje, a kteří jsou často vystaveni byrokratické zvlí.

KSČM je přesvědčena, že sociální spravedlnost a sociální jistoty nejsou přežitkem. Princip solidarity nesmí zmizet z povědomí našich občanů. Jsme si vědomi, že sociální stát představuje jen dílčí reformu kapitalistického systému. Jsme pro takovou modernizaci sociální politiky, která upevňuje, nikoliv oslabuje sociální jistoty lidí.

Stěžejním zájmem KSČM je řešení bytové otázky, především výstavbou bytů stavebními bytovými družstvy a jinými neziskovými společnostmi a výstavbou nájemních bytů s účastí obce. KSČM bude navrhovat legislativní podporu a dotační programy vlády a Státního fondu rozvoje bydlení v takovém rozsahu, aby přibývalo nejméně 40 000 bytů ročně, zejména pro mladé domácnosti. Pomoc státu je potřebná i při odstraňování závad a modernizaci starších domů. KSČM navrhuje povinné ukládání výnosů z bytového hospodářství jako základního zdroje pro financování jeho oprav a modernizace. Současná výše regulovaného nájemného stačí na údržbu, ve větších městech i na modernizaci domů a přináší zisk. KSČM proto nepovažuje za nutné, a už vůbec ne za sociálně únosné, radikálně zvyšovat nájemné. Výše plateb za bydlení, tj. za nájemné i služby, by neměla překročit 25 % životních nákladů občanů. KSČM podporuje zejména výstavbu sociálních bytů, ale zároveň požaduje, aby byl zákonem stanoven standard kvalitního bydlení, od kterého by se odvozovala výše sociální dávky na podporu bydlení. Navrhuje takovou úpravu daní nebo místních poplatků, aby se vyplatilo nenechávat byty volné, ale pronajímat je.

KSČM odmítá, aby se kšeftovalo se zdravím lidí, odmítá rozhodující úlohu tržních vztahů ve zdravotnictví. Stát se nesmí zříkat odpovědnosti za zdravotní stav současné populace ani budoucích generací. Bude i nadále usilovat o efektivnější využívání všech prostředků na zdravotní péči. KSČM prosazuje, aby potřebná kvalitní zdravotní péče byla přiměřeně dostupná, aby léčebně preventivní péče byla hrazená převážně z veřejného zdravotního pojištění. Na zvláš-

tě finančně náročné léčebné postupy by měl být vytvořen fond ministerstva zdravotnictví.

Za nezbytnou podmínku dobře fungujícího zdravotnictví KSČM pokládá vybudování sítě zdravotnických zařízení. Optimalizace sítě zdravotnických zařízení musí respektovat dopravní dostupnost, regionální a demografické zvláštnosti. Následnou, rehabilitační a lázeňskou péči považuje KSČM za nedílnou součást péče o zdraví. Za důležité pokládá začlenění Záchrané služby do Integrovaného záchraného systému a z těchto důvodů nepodporuje vznik soukromých záchraných služeb. V oblasti lékové politiky prosazuje státní podporu domácí farmaceutické výroby a systém výběrových řízení na jednotlivé produkty jako zdroj podstatných úspor ve zdravotnictví.

KSČM podpoří veškerá opatření, která povedou k dobrému fungování rodin, včetně domácností druhů a družek, a ke zlepšení péče o výchovu a zdravý vývoj dětí a mladé generace. Za nezbytnou považuje koncepční podporu rodin a propopulační politiku, která by působila proti současnému nepříznivému trendu v porodnosti. Proto mj. navrhneme systém výhodných novomanželských půjček s úpisem za vychovávané dítě.

KSČM podporuje zabezpečení důstojného postavení současných i budoucích důchodců. Naším cílem je odstranit diskriminaci některých současných skupin důchodců a prosadit spravedlivější a včasné valorizace důchodů odpovídající růstu životních nákladů důchodců. V rámci připravované důchodové reformy budeme hájit princip generační i příjmové solidarity. To předpokládá, aby byl základní důchodový systém povinný, průběžně státem financovaný, státem garantovaný a dávkově definovaný. Výši důchodu nechápeme jen jako výsledek zásluhovosti, ale také jako důstojné zajištění občana ve stáří, a to prostřednictvím a s garancí státu. Nebráníme se nezbytným úpravám současného systému, ale metodu tzv. důchodového připojištění považujeme pouze za doplňkový a dobrovolný systém, který musí být pod státní kontrolou a dohledem.

Sociálně slabým občanům nelze odeprít pomoc sociální sítě v případě, že se proti nim obrací jimi nezávislé okolnosti. Proto nesouhlasíme s omezováním adresných dávek státní sociální podpory či s omezováním pomoci státu, krajů a obcí v rámci sociální potřebnosti. To neznamená, že budeme podporovat zneužívání těchto dávek. Prosazujeme rovněž úplné odškodnění českých občanů poškozených nacistickým bezprávím.

KSČM jde o řešení sociálních kořenů vytěsňování stále čtenějších sociálních skupin na okraj společnosti. Zejména o sociální, ekonomické, vzdělanostní a společensko-psychologické problémy romského etnika, ale i zdravotně handicapovaných, bezdomovců a dalších skupin. V současných podmínkách se soustředíme zejména na podporu organizací, které se touto činností zabývají, na podporu azylových domů, domů na půl cesty, domů pro matku a dítě apod.

Budeme podporovat výstavbu bytů s pečovatelskou službou a ústavů následné péče, aby byly finančně dostupné i pro občany s nižšími příjmy.

c) Náprava hospodářských poměrů a podpora hospodářského rozvoje

KSČM považuje stabilizaci ekonomického prostředí a efektivní hospodářský rozvoj za základní podmínku pro to, aby byly vytvořeny prostředky pro zajištění potřeb společnosti včetně růstu životní úrovně obyvatel a sociálního programu státu. KSČM trvá na nutnosti ukončit restituční a zavést další privatizaci státního majetku, který by při úspěšném spravování přinášel zisk.

Stát se nemůže zbavit odpovědnosti za kontrolu ekonomických aktivit zahraničního kapitálu v zemi, za hájení a podporu národních zájmů v oblasti ekonomiky. KSČM požaduje podstatné zlepšení výkonu vlastnických práv státu a ukončení praxe, kdy odborné funkce nejsou obsazovány podle schopností uchazečů. Prosazuje zásadu, že veřejné služby mají být provozovány především podniky s převažující účastí obce, kraje nebo státu, případně podniky zaměstnaneckého vlastnictví či družstvy.

KSČM prosazuje zvýšení podílu přímých daní, protože nejvíce zohledňují výši příjmů občanů a umožňují spravedlivější rozložení daňového břemene. Prosazuje také povinnost prokázat původ velkého majetku. Souhlasí s přezkoumáním objemu a určení mandatorních výdajů rozpočtu včetně výdajů na důchody, sociální dávky, zdravotnictví, správu, obranu, bezpečnost a represivní složky, ovšem tak, aby se našly zdroje příjmů a úspor, nikoli aby se šlo cestou zhoršení podmínek pro občany nebo snížení úrovně poskytovaných služeb.

Pro spravedlivější ocenění lidské práce navrhuje KSČM racionalizovat soustavu odměňování podle tarifních tříd a zajistit pro její zavedení dostatečné finanční zdroje ve státním rozpočtu.

K hospodářskému rozvoji nestačí hesla o volném trhu v praxi spojené s ústupky zájmům nadnárodních společností. Ve shodě s programem vědy a výzkumu v Evropské unii KSČM podporuje státní cílové programy modernizace národního hospodářství při využití vědy, výzkumu a moderních technologií. Státem usměrňované vytváření nové výrobní struktury má zvýšit konkurenceschopnost a zajistit lepší pozici na světovém trhu. Za prioritní obory považujeme: informační technologie, mikroelektroniku, biotechnologie, potravinářství, kvalifikovanou chemii, farmaceutickou výrobu, vybrané obory strojírenství a přístrojovou techniku pro vědu, zdravotnictví a ekologii.

Při nedostatku domácího kapitálu požaduje KSČM založit trvalý hospodářský růst na pracovní a organizační aktivitě lidí, na růstu kvalifikace pracovníků a na

využití jejich schopnosti vytvářet vyšší přidanou hodnotu. V součinnosti s odborovými organizacemi prosazuje aktivní účast zaměstnanců na vlastnictví a řízení a při vytváření podnikových rad.

KSČM navrhuje úpravy zákonů a předpisů pro podporu rozvoje malého a středního podnikání, které zaměstnává místní pracovní síly. Uspokojuje totiž nejen potřeby místních obyvatel, ale při vytvoření odbytových sítí je schopno se s výrobky mimořádné kvality uplatnit i na zahraničních trzích. KSČM plně respektuje tyto formy podnikání zejména proto, že jsou existenčním východiskem a zdrojem obživy pro značnou část obyvatel ČR. Obhajobou zejména malých podnikatelů se však KSČM neodděluje od obecného zájmu na růstu produktivity práce a konkurenceschopnosti v rámci země i EU.

K tomu směřuje i aktivní účast KSČM na tvorbě, aktualizaci a plnění reálných regionálních záměrů a programů (plány územního rozvoje regionů). Možnosti takového působení se zvětšují s růstem úlohy zástupců KSČM v samosprávných orgánech a s rozšiřováním jejich aktivit ve prospěch jak rovnoměrnějšího rozvoje území, tak k zajištění práce pro lidi i zakázek pro místní firmy.

Mezi přednostní úkoly KSČM patří stabilizace zemědělství. Je nutné se vypořádat s ekonomickými důsledky restitucí a poskytnout zemědělským podnikům ochranu a podporu na úrovni ostatních evropských států.

Proto KSČM požaduje vypracování dlouhodobé koncepce postupného oživování a rozvoje českého zemědělství jako jednoho ze zdrojů hospodářské prosperity a faktoru zachování příznivých podmínek životního prostředí.

KSČM prosazuje, aby si české zemědělství zachovalo převahu vývozu zemědělských a potravinářských výrobků nad jejich nezbytným dovozem. Prosazuje, aby podnikatelské subjekty vázané na zemědělskou výrobu, které vykazují potřebnou výkonnost a produktivitu, měly přístup k finančním zdrojům pro vlastní rozvoj. Prosazuje odstraňování překážek pro rozvoj osvědčených družstevních a samosprávných forem podnikání, a to nejen na venkově. Nadále přitom respektuje rovnost všech forem vlastnictví a podnikání (státního, družstevního a soukromého).

II. Rovnováha člověka a přírody, posílení pouta mezi člověkem a krajinou a zvýšení účasti veřejnosti na ochraně životního prostředí

V zájmu zdraví a plnohodnotného života všech občanů je podle KSČM nutné sladit požadavky hospodářského rozvoje se stavem životního prostředí. Jednotlivým prvkem ekologické politiky KSČM je uchování přírodního bohatství v jeho rozmanitosti při současném zajištění trvale udržitelného rozvoje.

KSČM považuje za nutné vést intenzivnější dialog se strukturami občanského ekologického hnutí i s ekologickými odborníky. Ekologické problémy jsou problémy nové doby a logicky jsou tedy ostřeji vnímány nastupující generací. Nové nároky na péči o životní prostředí přinesou také nutnost přizpůsobit se standardům EU a zároveň se vyhnout případným tlakům na přesouvání ekologických problémů z vyspělých členských zemí EU na naše území.

Ráznější řešení vyžadují ekologické problémy spojené s dopravou, výrobními technologiemi, těžbou a zpracováním surovin a likvidací odpadů. KSČM podporuje podstatné zvýšení míry využívání odpadu. To je nemyslitelné bez kvalitních recyklačních služeb, bez celého průmyslu zpracování odpadu a na úkor dosavadního nadměrného budování spaloven odpadu, které každoročně ničí statisíce tun kvalitních surovin. V dopravě budeme usilovat o zvýšení podílu neautomobilové dopravy a o rozvoj integrovaných dopravních systémů, zachování regionálních tratí pro dopravu osob ve veřejném zájmu (do zaměstnání, škol, k lékaři, za kulturou). Při rozvoji jednotlivých dopravních systémů je nutné brát v úvahu jejich vliv na životní prostředí.

Naším cílem je zvýšení stability ekosystémů a zlepšení jejich legislativní i praktické ochrany. S tím souvisí i nárůst četnosti populací těch druhů rostlin a živočichů, které jsou ohrožené vyhynutím. KSČM bude dbát o ochranu zdrojů pitné vody, o obnovu vodních zdrojů, ochranu půdního fondu a zemědělsky obhospodařované půdy v přiměřeném rozsahu, chránit zeleň a podporovat místo monokultur lesy druhově příbuzné lesům přirozeným. Nastavením ekonomických nástrojů je třeba posilovat mimoprodukční funkce zemědělství, kultivaci krajiny a rozvoj českého venkova, ale také ekologické zemědělství, produkci a využívání alternativních zdrojů energie jako etanol, biomasa, bionafta.

KSČM bude prosazovat otevřenější informační politiku státu, krajů i obcí v oblasti ekologie a ochrany životního prostředí. Současně jde o zlepšení ekologické výchovy dětí i dospělých. To je předpokladem zvýšení zájmu veřejnosti o rozhodování v otázkách životního prostředí. Občanům musí být garantováno právo dozvědět se o ekologických dopadech staveb v jejich okolí i právo účastnit se na správním řízení. KSČM také považuje za nutné posílit posuzování ekologických vlivů u všech vládních koncepcí a strategií na centrální úrovni, zaměřit se na vzájemné propojení cílů ekologické politiky s národohospodářskou strategií, v souladu s veřejným zájmem.

III. Společnost vzdělání a informací

V zájmu rozvoje duchovního světa člověka a rozvoje humanisticky orientované a sociálně spravedlivé společnosti je nutná podpora demokratické a národní kultury, zachycení trendů vzdě-

lanostní a informační společnosti a uchování rovnosti přístupu ke kultuře, vzdělání i informacím.

Obnova kapitalismu vnáší do mezilidských vztahů spotřebitelskou mentalitu a pod tlakem snahy o maximální zisk pokřivuje i základní lidské, mravní a civilizační hodnoty. KSČM podporuje tvořivost a sociální odpovědnost, osobnostní rozvoj člověka jako alternativu konzumnímu stylu života a individuálnímu sobectví. Podporuje dostupnost a obecně demokratický charakter kultury místo komercionalismu a elitářství. Jsme pro národní kulturu ve vazbě na humanistickou světovou a evropskou kulturu, proti uniformitě a vulgární amerikanizaci. KSČM bude podporovat rozvíjení národní identity a svébytnosti s plným zapojením etnických menšin, včetně Romů, při prohlubující se orientaci na vzájemnou solidaritu a spolupráci. Vzhledem k tomu zamýšlí KSČM věnovat daleko větší pozornost životním podmínkám a právům přistěhovalců, kteří u nás pracují, a hledat cesty k navazování a zlepšování jejich vztahů s domácím obyvatelstvem.

Při organizování kulturního a společenského života prosazujeme samosprávu a budeme bránit i pokusům centralizovat a byrokratizovat řízení této oblasti. Chápeme kulturu jako kvalitu života a záležitost celé společnosti, nikoliv jako výsadu sociálně privilegovaných vrstev. Kulturní demokracie musí být založena na nejvyšší možné účasti celé společnosti při tvorbě kulturních hodnot, při rozhodování o kulturním životě, o šíření a využívání kultury. KSČM se vyslovuje pro otvírání prostoru pro duchovní a názorovou pluralitu proti jednostranné ideologizaci, pro obnovování vědomí kulturní kontinuity a tvorbu podmínek skutečné, ideologicky nsvázané duchovní svobody, pro pěstování intelektuálního potenciálu osobností schopných nastolovat a řešit problémy současného světa dialogem rovných s rovnými.

KSČM vychází z toho, že vzdělání je základním lidským právem a nemělo by být pouhým zbožím. Utváření společnosti vzdělání a informací je základní šancí pro ČR. To se neobejde bez vysokých nároků na úroveň obecné vzdělanosti v souladu s aktuálními vědeckými poznatky a technickými možnostmi, na speciální znalosti v profesích, které jsou významným faktorem pro naplňování rozvojových koncepcí. Za významnou složku obecné kulturnosti považujeme i formování základních morálních hodnot a estetického cítění. KSČM bude prosazovat, aby se trvalou součástí vzdělávání stalo osvojování významných hodnot, jako je mír, vlastenectví a národní tradice v rámci objektivního obrazu dějin, mateřský jazyk, úcta k životu, otevřenost a přátelství k ostatním národům a etnickým skupinám.

KSČM je pro bezplatné školství, jehož náklady by byly hrazeny v rozhodující míře z odvodů a daní. Součástí programu KSČM je požadavek, aby na základních a středních školách byly zdarma poskytovány učebnice a další učební texty a pomůcky. KSČM

odmítá zavádění školného na všech státních a veřejných školách od mateřských po vysoké. Podporuje vypracování efektivního systému financování školství a celoživotního vzdělávání s využitím dalších veřejných i soukromých zdrojů. Soukromé školství považujeme pouze za doplňkové, financované především z vlastních zdrojů, ovšem pod nutným odborným a metodickým dohledem státu. Zabezpečení provozu církevních škol jako součástí soukromého školství navrhuje ponechat v kompetenci náboženských institucí, rovněž pod odborným dohledem státu.

KSČM nepovažuje tzv. optimalizaci sítě škol za řešení stávající situace. Tento krok neodstraňuje příčiny, ale pouze následky, a to ještě naprosto nekonceptně a nesystematicky. V současné demografické situaci sice nelze paušálně odmítat slučování či rušení škol, je však třeba pro tento proces stanovit jasná pravidla. Při rozhodování o sloučení či rušení škol je nutno vzít v úvahu vzdělávací programy a zaměření slučovaných škol, dopravní obslužnost, spádovost, vzdálenost škol, kapacitu škol a školských zařízení, naplněnost tříd, možnost navštěvovat školu v jiné obci či městské části. Pro KSČM je nepřijatelné upřednostňování čistě ekonomických zájmů na úkor potřeb žáků i učitelů či optimalizace veřejného školství ve prospěch škol soukromých.

Mládež je společenskou skupinou, která je dnes nejvíce odříznuta od spolurozhodování o vlastní budoucnosti. KSČM proto podporuje všechny formy aktivního zapojení mladých lidí do veřejného života. Chceme prosazovat co největší podíl mladé generace na činnosti všech stupňů samospráv, prosazovat mladé lidi na kandidátky strany ve volbách do územních orgánů samosprávy a podporovat jejich uplatnění v různých výborech a komisích. KSČM chce i vlastním příkladem přispět k organizování zájmové, kulturní, vzdělávací a poradenské akce pro děti a mládež; zapojit se do akcí proti rasismu, fašismu, nacionalismu a všem formám diskriminace, za mír, skutečnou svobodu, sociální pokrok a prosperitu.

Aktivní vytváření a využívání možností pro účast mladé generace na společenském životě považuje KSČM za předpoklad jejího zdravého rozvoje. Podpoří a bude prosazovat opatření, která napomohou vstupu mladé generace do života. Sympatie mladých lidí chce získávat volbou přitažlivých forem aktivity. V tom vidí smysl své práce mezi mládeží a předpoklad úspěšného naplnění svého programu.

V oblasti vědy a výzkumu KSČM požaduje přejít od opakovaně nenaplňované slovní podpory ke skutečným opatřením, která by umožnila dosáhnout úrovně financování vědy a výzkumu srovnatelné s předními zeměmi. Je žádoucí znovu posoudit současné výdaje na vědeckou a výzkumnou práci v ústavech a na vysokých školách ve srovnání s výdaji v EU a ve světě. Tyto výdaje na výzkum by se měly zvýšit nejméně na úroveň

2,7 % HDP do r. 2008. Z toho by 0,8 % HDP bylo pokryto přímo ze státního rozpočtu a zbývající část z prostředků soukromých podnikatelů. Je třeba také prohloubit ochranu a domácí využití dosažených výsledků. KSČM bude podporovat kroky k posílení prestiže vědecké a výzkumné práce i ke zlepšení pracovních a životních podmínek vědeckých pracovníků, zvláště mladých, na všech úrovních základního a aplikovaného výzkumu a vývoje. Požaduje opatření, která zlepší postavení vědeckého výzkumu na vysokých školách a zvýší motivaci podniků podporovat a využívat akademický, vysokoškolský i vlastní výzkum a vývoj.

KSČM podporuje zdravý způsob života a dostupnost masové tělovýchovy a sportu chápe jako významné právo občanů, zejména dětí a mládeže. Jde o plné rozvíjení společenské funkce tělovýchovy, které je rovněž prostředkem zdravotní prevence a udržení fyzického a psychického zdraví, faktorem aktivního využití volného času, tvorby morálních a etických hodnot a projevu kultury národa.

KSČM považuje objektivitu a dostupnost informací, informační demokracii, za základní podmínku fungování demokratické společnosti. Uvnitř strany i v celé společnosti proto podporuje zavádění a využívání informačních technologií. Informační politiku a její prosazování chápe rovněž jako šanci pro nastupující generaci i jako oblast celospolečenského uplatnění mladých lidí nezbytnou k tvůrčímu zvládnutí úkolů. KSČM je proti manipulaci s informacemi. Požaduje zpřesnit podmínky působení hromadných sdělovacích prostředků, zejména veřejnoprávních, zajistit náležitou ochranu dat občanů či informací o občanech.

IV. Mír, spolupráce a prosperita pro celý svět, bezpečnost a obrana ČR

a) Zahraniční politika ČR

KSČM prosazuje koordinovanou zahraniční politiku státu, založenou na mírové a vzájemně výhodné spolupráci mezi státy, její propojení s cíli hospodářské, sociální, kulturní, bezpečnostní a obranné politiky země.

KSČM požaduje, aby vláda ČR, parlament a prezident republiky koordinovali své zahraničně politické cíle a konkrétní kroky k závažným mezinárodněpolitickým událostem.

KSČM nesouhlasí se zužováním zahraničně politické orientace ČR pouze na USA a EU a prosazuje rozšíření diplomatických kontaktů a ekonomické spolupráce s dalšími zeměmi. V popředí pozornosti KSČM trvale zůstává upevňování sousedské spolupráce se Slovenskou republikou. Odmítáme zavedení zpřísněného režimu na česko-slovenské hranici.

Za zásadní princip zahraniční politiky KSČM považuje nedělitelnost mezinárodního míru, bezpečnosti,

udržení a zdokonalení systému mezinárodního práva založeného na Chartě OSN a posilování nezastupitelné a klíčové role této organizace v mezinárodním dění. Prosazuje ochranu lidských práv a životního prostředí v souladu s mezinárodně přijatými dokumenty a usiluje o další zdokonalení této ochrany.

KSČM odsuzuje všechny formy terorismu, zvláště ty, které se obracejí proti nevinným lidem. Vystupuje však i proti zneužívání boje proti terorismu a požaduje objektivně zhodnotit kořeny a odstraňování příčin, z nichž terorismus vyrůstá a získává spojence. Usilujeme o vypracování a přijetí mezinárodně uznávané definice terorismu, která by zúžila manévrovací prostor těm, kteří by chtěli tohoto jevu využívat pro své mocenské cíle, a umožnila i jasné pojmenování státního terorismu. V boji proti mezinárodnímu terorismu podpoříme jen ta opatření, která budou vedena pod hlavičkou OSN. KSČM nesouhlasí s tím, aby pod záminkou boje proti terorismu docházelo k omezování svobody a demokracie, občanských a lidských práv, ke zhoršování podmínek života lidí.

b) Členství ČR v EU a spolupráce mezinárodní levice

KSČM si uvědomuje, že se vstupem do EU vznikla kvalitativně nová situace, která v dalším období významně ovlivní život našich občanů i politiku strany. KSČM z této situace vychází.

Vnímáme nepřipravenost oslabené ekonomiky ČR na konkurenční prostředí EU, nerovnoprávné postavení, pasivní podřizování ČR orgánům EU a problémy EU (těžkopádnost, byrokracie). Zároveň však upozorňujeme na nové možnosti ČR v EU, prosazujeme posilování jak českých zájmů, tak i zájmů pracujících v EU. Trváme na již dříve zpracovaném konceptu socializace Evropy, která se neomezuje jen na členské země EU. Tento koncept a celá levicová politika získávají nový prostor a nové možnosti.

KSČM podporuje rovnoprávné postavení členských zemí v politických institucích EU. Odmítá rozsáhlou byrokratizaci a přetrvávající deficit demokracie v politickém rozhodování EU. Minimálním základem zahraniční, bezpečnostní a obranné politiky EU musí být normy mezinárodního práva a Charta OSN. KSČM prosazuje, aby EU vycházela z úplného obsahu Charty základních práv a svobod i z mezinárodních úmluv o občanských a politických právech i o hospodářských, sociálních a kulturních právech (Evropská úmluva o lidských právech, Evropská sociální charta a další).

KSČM usiluje o překonání současné nežádoucí roztržičnosti levice, o koordinovaný postup širšího uskupení evropské levice, aby bylo možné společně čelit tendencím v EU, směřujícím k další militarizaci a prohlubování antisociálních dopadů neoliberalní politiky na život lidí. Organizuje vlastní aktivity a podílí se

i na jiných konkrétních akcích, které vedou k tomuto cíli. V tomto smyslu navazuje na „Pražskou výzvu“ mezinárodní konference s účastí delegací 34 stran v listopadu 2002 při příležitosti summitu NATO a na „Závěrečné provolání“ z konference komunistických a levicových stran v březnu 2004 v Praze.

c) Evropský bezpečnostní systém, obranyschopnost ČR a ochrana obyvatelstva

KSČM odmítá agresivní politiku USA a NATO vycházející z doktríny „preventivní války“ včetně možného použití jaderných zbraní. KSČM je proti militarizaci EU.

KSČM prosazuje bezpečnostní systém založený na respektování úlohy Rady bezpečnosti OSN při řešení krizových situací ve světě a na všestranných preventivních opatřeních. Bezpečnost Evropy garantovanou NATO nepovažuje za efektivní, naopak NATO považuje za přežitek éry bipolárního světa, který objektivně překáží evropské integraci. Dlouhodobě prosazuje jeho úplné zrušení, v první etapě požaduje vystoupení ČR z jeho vojenské složky.

Bezpečnost Evropy chápe KSČM v celoevropském rozměru, do evropských bezpečnostních struktur se v tomto pojetí postupně budou zapojovat další státy, které nejsou členy EU nebo NATO. Proto usilujeme o přebudování OBSE a o jeho postavení na pevnější základy - určitou společnou kolektivní obranu a vojenskou spolupráci evropských států proti rizikům současného světa.

KSČM obezřetně posuzuje společnou zahraničně bezpečnostní politiku EU a vytváření evropského ozbrojeného sboru. Demokratický deficit se zde projevuje především nedostatečnou účastí Evropského parlamentu i národních parlamentů v rozhodování o bezpečnostních otázkách. KSČM podporuje nezávislost Evropy na USA. Požaduje, aby plánované nadnárodní vojensko-bezpečnostní struktury EU, budou-li vytvářeny, byly pod demokratickou kontrolou celého společenství, jeho volených orgánů a Evropského parlamentu, působily jen v souladu s mandátem Rady bezpečnosti OSN a byly orientovány na obranu společenství EU, případně na humanitární akce.

KSČM požaduje, aby pod záminkou profesionalizace nebyla rušena Armáda ČR, založená na demokratickém principu obrany a ochrany státu a na podílu občanů na tomto procesu. Je proti zneužívání Armády ČR jako expedičního sboru určeného k prosazování zájmů cizích mocností v zahraničních misích.

KSČM navrhuje posílení obrany území ČR vlastními vojenskými i teritoriálními silami a podporuje aktivity ke zvýšení zájmu obyvatel o obranu země. Požaduje včas vyřešit důsledky rušení vojenských posádek pro život občanů v dotčených místech.

Za priority v oblasti bezpečnosti a ochrany obyvatelstva považuje boj proti závažné hospodářské kriminalitě, mezinárodnímu i vnitrostátnímu organizovanému zločinu, zejména proti šíření drog a omamných látek, korupci a praní špinavých peněz, převaděčství a dalším formám obchodu s lidmi.

Za zvláště důležité považuje KSČM dosáhnout rozhodného obratu ve sféře obecné kriminality ve všech jejích formách, které se dotýkají zájmu občanů, jejich životů, zdraví a majetku a nejvíce snižují pocit bezpečí občanů v ulicích měst a obcí i v dopravě.

KSČM podporuje obnovení systému ochrany obyvatelstva při případných mimořádných událostech, jako jsou přírodní katastrofy, technické havárie a podobně. Prosazujeme dobudování funkčního integrovaného záchranného systému, včetně zkvalitňování účinnosti jeho jednotlivých složek.

KSČM nesouhlasí s tím, aby pod záminkou stíhání trestné činnosti s extremistickým podtextem byla postihována antifašistická a levicová hnutí a naopak byla málo postihována činnost rasistických a xenofobních skupin. KSČM požaduje vyhoštění či zrušení působnosti takových zahraničních institucí v České republice, které potenciálně zvyšují pravděpodobnost útoku na území našeho státu, jenž by mohl ohrozit životy našich občanů.

V. Demokratická občanská společnost a právní stát

KSČM prosazuje politický systém vycházející z plurality názorů a jejich svobodného uplatňování s cílem vytvořit skutečně humánní, sociálně spravedlivou a demokratickou společnost.

KSČM je pro rozšíření samosprávy a zefektivnění veřejné správy. Podporuje financování nutné pro rozvoj jak územních celků (krajů a obcí), tak jednotlivých oblastí správy, jmenovitě v oblasti zdravotnictví, školství, dopravy atd. Prosazuje však také vytváření finančních prostředků pro podporu zaměstnaneckého i družstevního vlastnictví. Při nezbytné úpravě veřejné správy požaduje, aby na celém území byly jednotné struktury, aby byly dořešeny vztahy obcí s obcemi s rozšířenou působností a obcemi s pověřeným obecním úřadem atd. Požaduje prověření náplně činnosti ministerstev s cílem snížit jejich počet i rozsah zajišťovaných agend vzhledem k existenci úřadů v územních celcích. Je to nezbytné pro omezení nadbytečných nákladů. Dále požaduje, aby v každé obci bylo alespoň jedno kontaktní místo, ze kterého by se občané mohli spojit se všemi registry veřejné správy.

KSČM navrhuje zjednodušení, zeštíhlení a zlevnění veřejné správy. Vystupuje ale proti bezdůvodnému krácení rozpočtových prostředků tam, kde jejich nedostatek podkopává budoucnost země - jako je tomu ve školství, vědě a výzkumu - nebo snižuje kvalitu ži-

vota mladých rodin s dětmi, seniorů, sociálně slabých či zdravotně postižených osob.

KSČM požaduje uplatňování uceleného souboru práv a svobod občanů, respektování ústavnosti a právního státu. I po vstupu do Evropské unie bude nadále usilovat při jednotlivých integračních krocích o udržení státní suverenity a územní celistvosti. Rozhodně odmítáme jakékoli vměšování zahraničních nátlakových skupin, včetně spolků odsunutých Němců, do vnitřních záležitostí ČR, odmítáme pokusy o revizi výsledků druhé světové války, zejména v otázce dekretů prezidenta Beneše.

KSČM nepovažuje demokracii za módní heslo, ale za kategorický požadavek, který se v polistopadovém vývoji nepodařilo ani zdaleka uskutečnit. Nebudeme nečinně přihlížet narůstání nedemokratických prvků v politickém systému a podněcování nenávistných kampaní, které jsou projevem pokleslé politické kultury.

KSČM chce prosazovat volební systém vycházející z poměrného zastoupení v obou komorách parlamentu i v orgánech samosprávy, aby jejich složení odráželo skutečný poměr názorů ve společnosti. Chce dosáhnout rozšíření přímé demokracie zejména zavedením obecného referenda a působit ke zdokonalování územní samosprávy v obcích a krajích, k jejímu ekonomickému posílení a ke zlepšení odborné úrovně jejich pracovníků. KSČM je pro dotažení reformy veřejné správy do takové podoby, která by místo k nárůstu byrokracie vedla k většímu zapojení občanů do řešení záležitostí, které se jich týkají. Je pro využití všech možností regionální politiky souvisejících se vstupem do EU. Zejména euroregiony nesmí být nástrojem rozpadu jednotného státu, ale naopak prostředkem k účinné komunikaci mezi občany demokratické Evropy.

KSČM prosazuje nezbytné změny ústavy, zejména přeměnu Senátu, zúžení pravomocí Ústavního soudu, rozšíření působnosti Nejvyššího kontrolního úřadu, změny postavení státního zastupitelství. Zásadně neodmítá ani přímou volbu prezidenta, ale vyžaduje posoudit ji v souvislosti s řešením vzájemného postavení a pravomoci nejvyšších orgánů moci výkonné a zákonodárné.

V legislativní činnosti parlamentu bude KSČM podporovat záměry směřující k vyváženému rozvoji ekonomiky a k posilování hospodářských, sociálních a kulturních práv občanů, proti neustálému posilování práv velkých vlastníků, zejména zahraničního kapitálu, proti neoprávněným nárokům tzv. sudetských Němců, šlechty a církví. Bude soustavně usilovat o vytvoření účinných mechanismů obrany základních lidských práv a svobod jak v rámci ČR, tak EU, ale nadále i prostřednictvím orgánů Rady Evropy a Evropského soudu pro lidská práva.

KSČM bude podporovat úsilí o vytvoření účinného systému soudnictví chráněného před politickými a lobbistickými tlaky a zaručujícího včasnou vymahatelnost práva. KSČM se zaměří na posilování právního vědomí občanů a bude se snažit poskytovat právní pomoc těm, kteří ji potřebují. Bude vystupovat proti všem formám a projevům diskriminace menšin i jednotlivců.

KSČM je pro co nejširší svobodné sdružování občanů, bohatou spolkovou činnost a různorodé formy občanských aktivit. Usiluje zejména o další prohloubení spolupráce s odborovými organizacemi a vnímá nutnost všestranné podpory odborových práv a požadavků, zvláště vzhledem k současné antisociální ofenzivě kapitálu. Současná společnost je hodně dlužná také zájmům žen, a proto budeme všestranně podporovat ženské hnutí a ženské zájmové organizace. Komunisté nabízejí spolupráci a pomoc všem dalším společenským organizacím, občanským iniciativám a sdružením, které vyjadřují oprávněné zájmy občanů, a budou s nimi aktivně pracovat.

KSČM nadále opírá svou politiku o Marxovu tezi, že svět nelze jen vykládat, ale je nutno jej změnit. KSČM si je vědoma toho, že občané nejsou ve své většině spokojeni s perspektivou, která nepřesahuje žití ze dne na den a z roku na rok a silně postrádají vizi dalšího vývoje.

KSČM nenabízí žádné utopie, vychází z analýzy možností, včetně reálného hodnocení podmínek pro své vlastní působení. ČR dnes stojí na křižovatce. Buď dlouhodobě uvízne v závislém neokoloniálním postavení, nebo se podaří zachytit modernizační pohyb probíhající ve vyspělém světě. KSČM si je přitom vědoma, že v nadcházející etapě budeme muset čelit následkům kapitalistického vývoje, že budou působit ostré sociální rozdíly, rozpory a nejistota, jak je tomu i v jiných kapitalistických zemích, včetně zemí západní Evropy. Mnohé závisí na tom, zda v politice vlády převáží logika volného trhu (v kombinaci liberálně konzervativní politiky) nebo logika sociálního státu.

V důsledku stagnace a úpadku může ovšem dojít také k hlubším sociálním otřesům a krizím. KSČM se tomu snaží svými návrhy a praktickou činností předejít, protože rozhodně nezastává heslo „čím hůře, tím lépe“. Uvědomuje si, že situace vyžaduje zásadní změny. Svou aktivní činností v zastupitelských i výkonných orgánech společnosti KSČM vyjadřuje zájmy svých voličů. I nadále je připravena k této politické práci v obcích, krajích i v centru, včetně účasti v nejvyšších výkonných orgánech, za předpokladu, že budou podmínky pro prosazení rozhodujících prvků jejího programu.